Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2002

26.7.2024

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2024/2002

z 24. júla 2024,

ktorým sa stanovujú usmernenia k výkladu článku 11 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791, pokiaľ ide o systémy energetického manažérstva a energetické audity

[oznámené pod číslom C(2024) 5155]

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

(1) Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ ([1]) sa zaviedla požiadavka dosiahnuť do roku 2030 na úrovni Únie hlavný cieľ aspoň 32,5 % úspory energie.

(2) Komisia vo svojom pracovnom dokumente útvarov Komisie SWD (2013)447 final ([2]) poskytla členským štátom usmernenie k transpozícii a vykonávaniu energetických auditov a systémov energetického manažérstva podľa smernice 2012/27/EÚ, čím ich podporila pri zavádzaní primeraných schém, nástrojov a metodík, aby dokázali naplno využiť svoj potenciál úspor energie a dosiahnuť hlavný cieľ týkajúci sa energetickej efektívnosti.

(3) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 ([3]) bola prijatá 13. septembra 2023. Prepracovalo sa ňou znenie smernice 2012/27/EÚ, pričom niektoré z jej ustanovení zostali nezmenené a zároveň sa zaviedli určité nové požiadavky. Predovšetkým sa ňou výrazne zvýšila úroveň ambícií do roku 2030 vzhľadom na energetickú efektívnosť, a to aj pokiaľ ide o systémy energetického manažérstva a energetické audity.

(4) V súlade s článkom 11 smernice (EÚ) 2023/1791 má byť kritériom na vymedzenie uplatňovania systémov energetického manažérstva alebo energetických auditov priemerná energetická spotreba podniku.

(5) Členské štáty majú preto zabezpečiť, aby podniky s priemernou spotrebou energie za posledné tri roky nad 10 TJ pri zohľadnení všetkých nosičov energie podliehali energetickým auditom, zatiaľ čo podniky, ktorých spotreba energie presahuje 85 TJ, zaviedli systémy energetického manažérstva.

(6) Podniky, ktoré nedosahujú prahovú spotrebu uvedenú v článku 11 ods. 1 smernice (EÚ) 2023/1791, by sa však mali povzbudiť k vykonaniu energetických auditov a zavedeniu odporúčaní, ktoré z nich vyplývajú.

(7) S cieľom vytvoriť vhodné podmienky a ponúknuť podporu malým a stredným podnikom (MSP) sa členské štáty vyzývajú, aby zaviedli mechanizmy, ako sú centrá energetického auditu pre MSP a mikropodniky, ak nepredstavujú konkurenciu pre súkromných audítorov, na poskytovanie energetických auditov, ako aj iné systémy podpory pre MSP. Pri vypracúvaní systémov a programov podpory pre MSP by členské štáty mali zabezpečiť, aby ich programy zahŕňali aj podporu MSP pri kvantifikácii viacnásobných prínosov opatrení energetickej efektívnosti, vypracovania plánov energetickej efektívnosti a rozvoja sietí energetickej efektívnosti pre MSP, ktoré by uľahčovali nezávislí sprostredkovatelia.

([1]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj).

([2]) Usmernenie k smernici 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti – článok 8: Energetické audity a systémy energetického manažérstva, SWD(2013) 447 final, 6.11.2013.

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

(8) Pri energetických auditoch a systémoch energetického manažérstva by sa malo prihliadať na príslušné európske alebo medzinárodné normy, ako napríklad EN ISO 50001 (systémy energetického manažérstva) alebo EN 16247-1 (energetické audity), alebo v prípade zahrnutia energetického auditu EN ISO 14000 (systémy environmentálneho manažérstva), aby tak boli v súlade aj s ustanoveniami prílohy VI k prepracovanému zneniu smernice o energetickej efektívnosti.

(9) Energetické audity sa síce môžu vykonávať samostatne alebo môžu byť súčasťou širšieho systému environmentálneho manažérstva alebo zmluvy o energetickej hospodárnosti, vo všetkých takýchto prípadoch musia tieto prístupy spĺňať minimálne požiadavky prílohy VI k smernici (EÚ) 2023/1791.

(10) Členské štáty majú do 11. októbra 2025 uviesť do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktorými sa transponuje článok 11 smernice (EÚ) 2023/1791, s výnimkou ustanovení článku 11 ods. 1 o vykonávaní prvých systémov energetického manažérstva a ustanovení článku 11 ods. 2 o vykonaní prvého energetického auditu podnikmi spadajúcimi do rozsahu pôsobnosti smernice, na ktoré sa vzťahujú nové povinnosti, ktoré sa majú transponovať do 11. októbra 2027, resp. do roku 2026.

(11) Členské štáty si môžu podľa vlastného uváženia zvoliť spôsob transpozície a vykonávania požiadaviek týkajúcich sa systémov energetického manažérstva, ktorý najviac vyhovuje ich vnútroštátnym okolnostiam. V tejto súvislosti by sa odporúčalo vykladať príslušné ustanovenia smernice (EÚ) 2023/1791 jednotne, čo by prispelo k rovnakému chápaniu smernice (EÚ) 2023/1791 vo všetkých členských štátoch pri príprave ich transpozičných opatrení,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

Členské štáty by sa mali pri transponovaní článku 11 smernice (EÚ) 2023/1791 do vnútroštátneho práva riadiť usmerneniami k výkladu v prílohe k tomuto odporúčaniu.

V Bruseli 24. júla 2024

Za Komisiu
Kadri SIMSON
členka Komisie

PRÍLOHA

1. **ÚVOD**

V týchto usmerneniach sa členským štátom poskytuje orientácia, ako vykladať článok 11 smernice (EÚ) 2023/1791 pri jeho transponovaní do vnútroštátnych právnych predpisov.

Týmito usmerneniami sa nahrádzajú predchádzajúce usmernenia Guidance note on Directive 2012/27/EU of 6 November 2013 on energy efficiency – Article 8: Energy audits and energy management systems (Usmernenie k smernici 2012/27/EÚ zo 6. novembra 2013 o energetickej efektívnosti – článok 8: Energetické audity a systémy energetického manažérstva) [SWD (2013) 447 final]. Niektoré časti predchádzajúceho usmernenia môžu byť pre členské štáty stále užitočné pri vykonávaní ustanovení týkajúcich sa energetického auditu.

Záväzný výklad právnych predpisov Únie je však vo výlučnej právomoci Súdneho dvora Európskej únie.

2. **PRÁVNY A POLITICKÝ KONTEXT**

Energetické audity a systémy energetického manažérstva predstavujú základné nástroje spoločností (a iných subjektov, ako sú verejné subjekty) na posúdenie súčasnej spotreby energie a identifikáciu príležitostí na úsporu energie. V smernici (EÚ) 2023/1791 sú preto zachované mnohé ustanovenia zo smernice (EÚ) 2018/2002.

Článkom 11 smernice (EÚ) 2023/1791 sa nahrádza článok 8 smernice 2012/27/EÚ.

Najdôležitejší rozdiel medzi článkom 11 smernice (EÚ) 2023/1791 a článkom 8 smernice (EÚ) 2018/2002 sa týka rozsahu povinnosti podnikov zaviesť systém energetického manažérstva alebo energetický audit.

Zatiaľ čo ustanoveniami smernice (EÚ) 2018/2002 sa vymedzuje rozsah podľa povahy podniku (t. j. MSP alebo nie), podľa článku 11 ods. 1 smernice (EÚ) 2023/1791: „Členské štáty zabezpečia, aby podniky s priemernou ročnou spotrebou všetkých svojich nosičov energie za predchádzajúce tri roky vyššou ako 85 TJ implementovali systém energetického manažérstva."

Okrem toho podľa článku 11 ods. 2 „Členské štáty zabezpečia, aby podniky s priemernou ročnou spotrebou všetkých svojich nosičov energie za predchádzajúce tri roky vyššou ako 10 TJ, ktoré neimplementujú systém energetického manažérstva, podliehali energetickému auditu."

Článkom 11 ods. 1 a 2 sa nevylučujú žiadne odvetvia na základe ich činnosti [napríklad zariadenia spadajúce pod systémy obchodovania s emisiami (ďalej len „ETS") alebo držitelia licencií na integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia (ďalej len „IPKZ")].

3. **KĽÚČOVÉ POJMY POUŽITÉ V TÝCHTO USMERNENIACH**

Nasledujúce kľúčové pojmy sú najdôležitejšie v kontexte výkladu rozsahu povinností podľa článku 11 smernice (EÚ) 2023/1791.

3.1. **Pojmy vymedzené v smernici (EÚ) 2023/1791 a nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1099/2008** ([1])

Energetické produkty

„Energetické produkty" sú palivá, teplo, energia z obnoviteľných zdrojov, elektrina alebo každá iná forma energie v zmysle vymedzenia v článku 2 písm. d) nariadenia (ES) č. 1099/2008.

Systém energetického manažérstva

„Systém energetického manažérstva" je súbor vzájomne súvisiacich alebo vzájomne pôsobiacich prvkov stratégie, ktorým sa stanovuje cieľ energetickej efektívnosti a plán na dosiahnutie tohto cieľa vrátane monitorovania skutočnej spotreby energie, opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti a merania pokroku, ako je vymedzený v článku 2 bode 16 smernice (EÚ) 2023/1791.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1099/2008 z 22. októbra 2008 o energetickej štatistike (Ú. v. EÚ L 304, 14.11.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1099/oj).

Energetický audit

„Energetický audit“ je systematický postup na účely získania dostatočných informácií o profile spotreby energie budovy alebo skupiny budov, priemyselnej alebo obchodnej prevádzky alebo zariadenia alebo súkromných alebo verejných služieb a na identifikáciu a kvantifikáciu nákladovo efektívnych možností úspor energie, ktorého súčasťou je určenie potenciálu nákladovo efektívneho využívania alebo výroby energie z obnoviteľných zdrojov a správa o príslušných zisteniach, ako je vymedzený v článku 2 bode 32 smernice (EÚ) 2023/1791.

Konečná energetická spotreba

„Konečná energetická spotreba“ alebo „FEC“ je vymedzená v článku 2 ods. 6 smernice (EÚ) 2023/1791 ako všetka energia dodaná do priemyslu, do dopravy vrátane spotreby energie v medzinárodnom letectve, do domácností, do verejných a súkromných služieb, do poľnohospodárstva, do lesného hospodárstva, do rybárstva a iným odvetviam konečných spotrebiteľov, pričom sú z nej vylúčené spotreba energie v prípade paliva v palivových nádržiach v medzinárodnej námornej doprave, energia z okolitého prostredia a dodávky do sektora transformácie a do sektora energetiky a straty v dôsledku prenosu a distribúcie v zmysle vymedzenia v prílohe A k nariadeniu (ES) č. 1099/2008.

3.2. **Pojmy, ktoré nie sú vymedzené v smernici (EÚ) 2023/1791 ani v iných právne záväzných aktoch Únie**

Podnik

„Podnik“ nie je vymedzený v smernici (EÚ) 2023/1791. Príloha k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES ([2]) je však uvedená v článku 2 ods. 30 a 31smernice (EÚ) 2023/1791. V článku 1 hlave I uvedenej prílohy sa ako „podnik“ označuje „akýkoľvek subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť, bez ohľadu na jeho právnu formu. Sem patria najmä samostatne zárobkovo činné osoby a rodinné podniky, ktoré vykonávajú remeselnícke alebo iné činnosti, a partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť.“ ([3])

Komisia to v kontexte smernice (EÚ) 2023/1791 vykladá tak, že:

— povinnosť dodržiavať predpisy majú len podniky na území členského štátu. Pri posudzovaní ich spotreby energie by sa však mali zohľadňovať všetky prepojené podniky na území EÚ,

— na podniky, ktoré sú čiastočne alebo úplne vo vlastníctve alebo pod kontrolou verejných subjektov, sa takisto vzťahujú povinnosti podľa článku 11 ods. 1 a článku 11 ods. 2,

— členské štáty by mali podporovať zavádzanie systémov energetického manažérstva a energetických auditov v rámci verejnej správy na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ako sa uvádza v odôvodnení 84 smernice (EÚ) 2023/1791.

4. **METODIKY VÝPOČTU PRIEMERNEJ ROČNEJ SPOTREBY PODNIKU**

Pri kritériách, ktoré sa používajú na určenie toho, či podnik patrí do rozsahu pôsobnosti povinnosti v danom roku „***n***“ podľa článku 11 ods. 1 alebo článku 11 ods. 2, sa vychádza z priemernej ročnej konečnej energetickej spotreby za predchádzajúce tri roky (n-3, n-2 a n-1). Vzhľadom na lehotu transpozície 10. októbra 2025 sa povinnosť na rok 2025 musí posúdiť na základe priemeru ročnej konečnej energetickej spotreby podniku v rokoch 2022, 2023 a 2024.

Cieľom odporúčaného prístupu na výpočet tejto metriky opísaného v tomto oddiele je zabezpečiť primerané úsilie pre členské štáty aj podniky, a preto sa v ňom zohľadňuje iba vyúčtovanie energie fakturované ([4]) podniku (pozri bod 4.2) a vlastná spotreba energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov.

([2]) Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 o vymedzení pojmu mikropodniky, malé a stredne veľké podniky [oznámené pod číslom dokumentu K(2003) 1422] (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

([3]) Rozsudok zo 16. júna 1987, Komisia/Taliansko, vec C-118/85, EU:C:1987:283, bod 7; rozsudok z 18. júna 1998, Komisia/Taliansko, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, ECR I-3851, CNSD, bod 36; rozsudok z 19. februára 2002, Wouters, C-309/99, ECLI:EU:C:2002:98, bod 46.

([4]) V prípade nosičov energie, ktoré sa nefakturujú na základe jednotiek energie, sa môžu pri vyúčtovaní energie zohľadniť jednotky hmotnosti (napr. tona v prípade uhlia) a jednotky objemu (napr. m^3 v prípade dreva).

Ak však podnik už má presnejší odhad svojej ročnej konečnej energetickej spotreby, napríklad preto, že už zaviedol systém energetického manažérstva alebo vykonal energetický audit, mali by sa tieto informácie použiť.

4.1. **Hranice systému**

Hranice systému nie sú v smernici (EÚ) 2023/1791 vymedzené a tento oddiel by mal slúžiť len ako usmernenie. Hranice systému možno chápať ako fyzické alebo organizačné limity analyzovaného systému v prípade energetických auditov a systémov energetického manažérstva daného podniku.

V kontexte smernice (EÚ) 2023/1791 by sa spotreba energie mala posudzovať z hľadiska „konečnej energetickej spotreby“, ako je vymedzená v článku 2 ods. 5.

Pri výpočte priemernej ročnej spotreby energie podniku by sa mali zohľadňovať všetky nosiče energie a všetky spôsoby použitia energie (napríklad vetranie, osvetlenie, vykurovanie, chladenie, doprava, ukladanie dát a výrobné procesy).

4.2. **Vyúčtovanie energie fakturované podniku**

Pri výpočte priemernej ročnej spotreby podniku na účely identifikácie povinných podnikov by sa zohľadňovalo najmä vyúčtovanie energie fakturované podniku. Kupujúci podnik by však mal zohľadniť aj spotrebovanú energiu, ktorú dodal podniku poskytovateľ energetických služieb ([5]) (napr. prostredníctvom zmlúv o energetických službách).

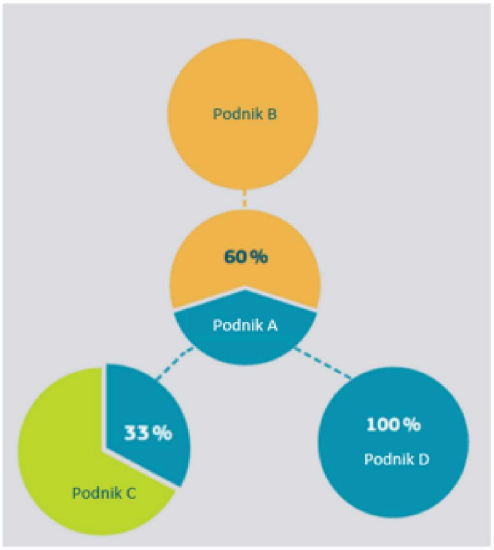
Pokiaľ ide o podiel vlastnej spotreby energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov v rámci hraníc systému (napr. keď sa elektrina vyrába z fotovoltických panelov v areáli podniku), aj tento podiel by sa mal zahrnúť ([6]). Podiel vyrobenej energie, ktorá sa dodáva do sústavy alebo siete, by sa však mal odpočítať od nameranej a fakturovanej spotreby, ak sa tak už automaticky nestalo.

4.3. **Posudzovanie podnikov so zložitými štruktúrami**

Posudzovanie priemernej ročnej spotreby energie za tri roky je v prípade samostatných podnikov pomerne jednoduché ([7]). V prípade podnikov so zložitejšou štruktúrou možno ročnú konečnú energetickú spotrebu vypočítať rovnakým spôsobom, ako sa vypočítavajú údaje o zamestnancoch, ročný obrat alebo výročné súvahy v súlade s Príručkou pre používateľov k definícii MSP ([8]). Táto metodika na posudzovanie postavenia MSP je vnútroštátnym orgánom a podnikom dobre známa.

Tento dokument poskytuje návod, ako spracovať údaje podľa kategórie podniku a vzťahov s inými podnikmi (pozri obrázok 1). V rámci prístupu, ktorý sa navrhuje v tomto usmernení na výpočet ročnej spotreby energie, by sa zohľadňovali len prepojené podniky (s najmenej 50 % kontrolou), ale nie partnerské podniky.

([5]) Vymedzenie pojmu poskytovateľ energetických služieb je zahrnuté v článku 2 ods. 29 smernice (EÚ) 2023/1791.
([6]) Členské štáty môžu povoliť vyňatie vlastnej spotreby energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov (s výnimkou bioenergie).
([7]) „Samostatný podnik“ podľa článku 3 ods. 1 hlavy I prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES je podnik je samostatný, ak je buď úplne nezávislý, alebo má s inými podnikmi jedno alebo viacero menšinových partnerstiev (každé v hodnote menej ako 25 %).
([8]) Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP, Príručka pre používateľov k definícii MSP, Úrad pre vydávanie publikácií, 2020, DocsRoom – Európska komisia (europa.eu).

			Podnik A patrí k...		Podnik A vlastní...		Spotreba energie zohľadňovaná pre konečné posúdenie A
	TJ	Povinnosť	Podiel	Váha	Podiel	Váha	TJ
A	11	EA	0 %	100 %	0 %	0 %	*11,00*
B	40	EA	60 %	100 %	0 %	0 %	*40,00*
C	40	EA	0 %	0 %	33 %	0 %	–
D	40	EA	0 %	0 %	100 %	100 %	*40,00*
A		**EnMS**					**91,00**

Obrázok 1

Prístup k výpočtu ročnej konečnej energetickej spotreby zložitejších podnikov (na základe Príručky pre používateľov k definícii MSP, EK 2020)

Samotné podniky musia nahlásiť vnútroštátnemu orgánu, ak ich spotreba energie prekročí prahovú hodnotu 10 TJ alebo 85 TJ v danom roku, ako sa uvádza v článku 11 ods. 3 smernice (EÚ) 2023/1791. V dôsledku toho budú podniky zodpovedné za posudzovanie svojej spotreby energie a môžu použiť prístup uvedený na obrázku 1 a poskytnúť informácie o metodikách výpočtu vrátane uplatnených východísk.

V záujme uľahčenia tohto postupu sa odporúča, aby členské štáty poskytli podnikom informácie o povinnostiach vyplývajúcich zo smernice (EÚ) 2023/1791, ako aj usmernenia na výpočet ročnej konečnej energetickej spotreby. Zohľadniť by sa mal aj online nástroj na vykazovanie (ktorý môže byť založený na metodike podľa odporúčania 2003/361/ES) alebo iný systém vykazovania požadovaných informácií. Každý podnik, vrátane podnikov so zložitou štruktúrou, by následne mohol vypočítať svoju ročnú spotrebu energie podľa svojej konkrétnej situácie a poskytnúť požadované informácie.

Keby bol podnik A v príklade na obrázku 1, ktorý sám spotrebuje viac ako 10 TJ, samostatným podnikom, bol by povinný vykonať energetický audit. Keďže A je prepojený podnik, pri výpočte spotreby energie A sa musia zohľadniť všetky podniky prepojené s podnikom A. Keďže podnik A je prepojený s podnikmi B a D, spotreba energie podnikov B a D sa pripočítava k spotrebe podniku A. Keďže podnik A vlastní menej ako 50 % podniku C, podnik C nie je prepojený podnik s podnikom A a spotreba energie podniku C sa preto nemusí zohľadniť. ([9]) Celková spotreba energie podniku A a jeho prepojených podnikov je 91 TJ, a preto je podnik A povinný zaviesť systém energetického manažérstva.

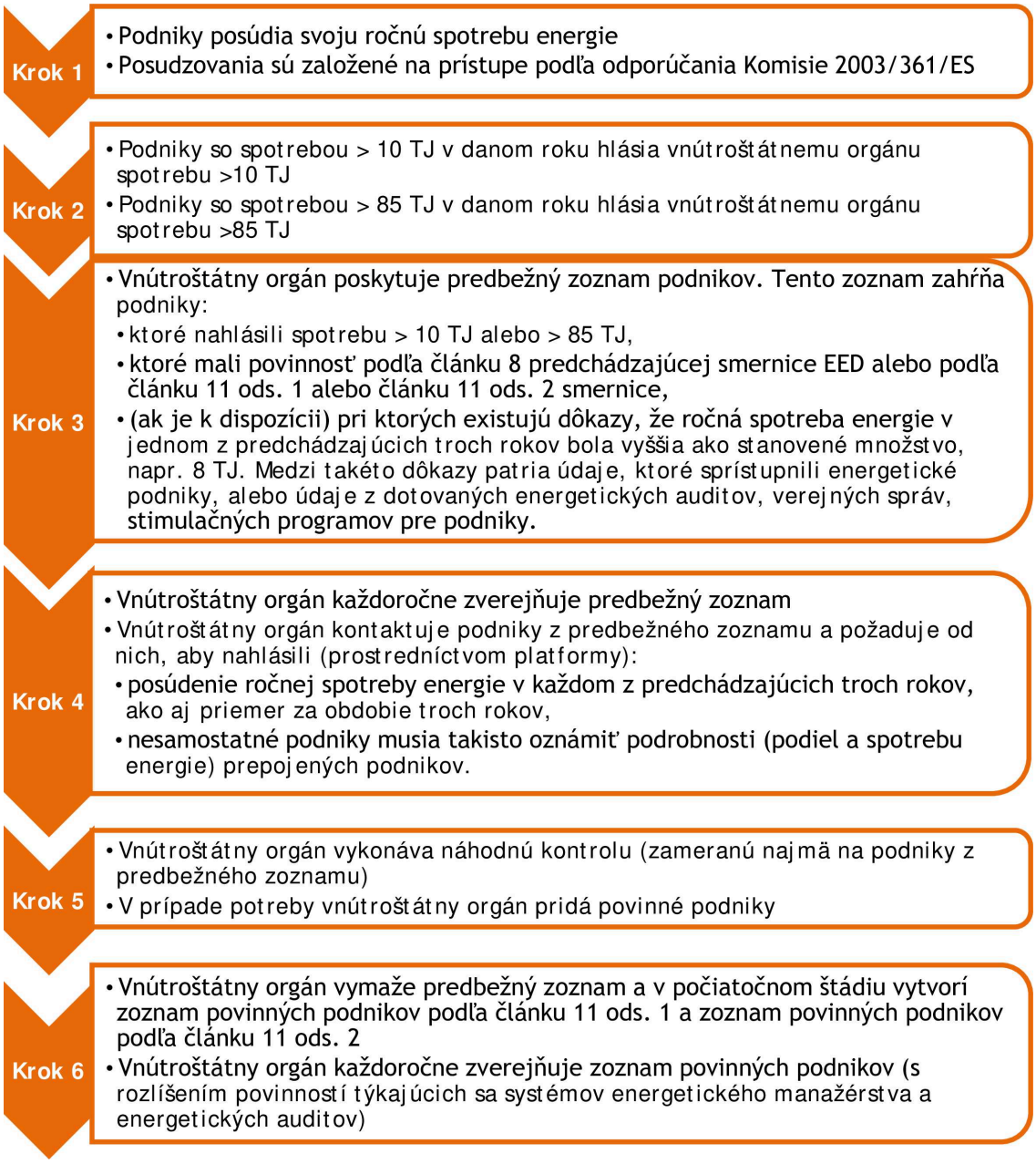
Členské štáty sa vyzývajú, aby zabezpečili, že podniky budú rozumieť spôsobu posudzovania spotreby energie, a to tým, že im poskytnú príklady a v prípade potreby vzory a/alebo nástroje.

4.4. Identifikácia povinných podnikov členskými štátmi

Na uľahčenie identifikácie podnikov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 11 ods. 1 a 2, môžu členské štáty pri transponovaní článku 11 ods. 3 do vnútroštátnych právnych predpisov uložiť všetkým podnikom povinnosť, aby každý rok oznamovali vnútroštátnemu orgánu svoju ročnú spotrebu energie.

([9]) Členské štáty môžu takisto prijať odlišný prístup a do výpočtov zahrnúť aj spotrebu energie partnerských podnikov.

Ak členské štáty uložia podnikom povinnosť oznamovania až po prekročení prahovej hodnoty 10 TJ alebo 85 TJ, na výpočet priemernej spotreby energie za tri roky budú chýbať údaje. Členské štáty by tak mohli vypracovať prepracovanejší prístup na identifikáciu príslušných podnikov. Čiastočne na základe najlepších postupov vykonávania smernice EED, 2018, by možný prístup bol takýto (obrázok 2):

Obrázok 2

Navrhovaný postup identifikácie povinných podnikov

Členské štáty môžu na vnútroštátnej úrovni uložiť podniku povinnosť, aby posúdil svoju ročnú spotrebu energie na základe vykazovania z prebiehajúceho systému energetického manažérstva alebo na základe posledného energetického auditu (nie staršieho ako štyri roky), alebo aby vykonal vlastné posúdenie (pozri bod 4.3).

Členské štáty by mohli každý rok uverejniť predbežný zoznam podnikov, na ktoré sa vzťahuje článok 11 ods. 1 alebo článok 11 ods. 2 Ako je znázornené na obrázku 2, predbežný zoznam by mohol obsahovať tieto podniky:

— tie, ktoré nahlásili vnútroštátnemu orgánu ročnú spotrebu energie viac ako 10 TJ aspoň raz za predchádzajúce tri roky (pozri vyššie),

— tie, ktoré už mali povinnosť podľa článku 8 smernice EED, 2018, alebo podľa článku 11 ods. 1 alebo článku 11 ods. 2 smernice (EÚ) 2023/1791. Tieto podniky už môžu byť uvedené vo vnútroštátnej databáze,

— tie, pre ktoré sú k dispozícii dôkazy, že ich ročná spotreba energie prekročila danú prahovú hodnotu, napr. 8 TJ, raz za predchádzajúce tri roky. Môže sa stať, že tieto podniky v predchádzajúcich troch rokoch prekročili prahovú hodnotu 10 TJ. Dôkazy môžu zahŕňať údaje, ktoré poskytli energetické podniky v rámci vykonávania EU ETS [smernica 2003/87/ES zmenená smernicou (EÚ) 2023/959], údaje z energetických auditov, stimulačných programov pre podniky a z verejných výkazov (napr. vyhlásenia EMAS alebo správy podľa smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov ([10])).

Členským štátom sa odporúča, aby uverejnili predbežný zoznam a kontaktovali identifikované podniky. Predbežný zoznam by mal obsahovať tieto informácie:

— názov podniku,

— adresa podniku,

— konečná energetická spotreba aspoň 10 TJ: Áno/Nie,

— konečná energetická spotreba aspoň 85 TJ: Áno/Nie.

Okrem toho by sa malo získať aj meno, priezvisko a e-mailová adresa kontaktnej osoby za podnik, tieto údaje by sa však nemali zverejniť.

Členské štáty by potom mohli vyžadovať:

— povinnosť podnikov uvedených v predbežnom zozname oznámiť ročnú spotrebu energie za každý z predchádzajúcich troch rokov spolu s priemernou spotrebou energie za toto časové obdobie; nesamostatné podniky by mali poskytnúť aj dodatočné informácie (spotrebu energie a podiel akcií) prepojených podnikov,

— povinnosť akéhokoľvek podniku, ktorý nie je v predbežnom zozname, no spĺňa požiadavky článku 11 ods. 1 alebo článku 11 ods. 2, vypracovať vlastné vyhlásenie a nahlásiť ročnú spotrebu energie za každý z predchádzajúcich troch rokov spolu s priemernou spotrebou energie za toto časové obdobie; nesamostatné podniky by mali poskytnúť aj dodatočné informácie (spotrebu energie a podiel akcií) prepojených podnikov.

Vnútroštátne orgány by okrem toho mohli vykonávať náhodné kontroly (zamerané predovšetkým na podniky uvedené v predbežnom zozname) s cieľom skontrolovať, či sú informácie oznámené podnikmi správne.

Podniky by mali oznámiť požadované informácie vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vykonávanie článku 11 pomocou vnútroštátnej platformy alebo iného online nástroja, ktorý už existuje alebo je navrhnutý špeciálne na tento účel.

Vnútroštátne orgány by mohli každoročne zverejňovať konečný zoznam podnikov, na ktoré sa vzťahuje povinnosť podľa článku 11 ods. 1 alebo článku 11 ods. 2, ako aj trojročnú priemernú spotrebu energie a druh povinnosti (energetický audit alebo systém energetického manažérstva).

Vnútroštátne orgány môžu potom kontaktovať všetky podniky, na ktoré sa vzťahuje článok 11 ods. 1 alebo článok 11 ods. 2, aby ich informovali o ich povinnostiach (vrátane lehôt).

S cieľom znížiť zaťaženie podnikov môžu členské štáty v každej fáze procesu:

— informovať podniky (napr. aj prostredníctvom odvetvových združení) o povinnosti podľa článku 11 ods. 1 a článku 11 ods. 2,

— pripraviť usmernenia a/alebo často kladené otázky na zlepšenie komunikácie,

— uľahčiť proces podávania vlastného vyhlásenia (napr. poskytnutím online systému).

([10]) Pozri bod 6.1.

5. POVINNOSTI SÚVISIACE S USTANOVENIAMI O SYSTÉME ENERGETICKÉHO MANAŽÉRSTVA PODĽA ČLÁNKU 11 ODS. 1

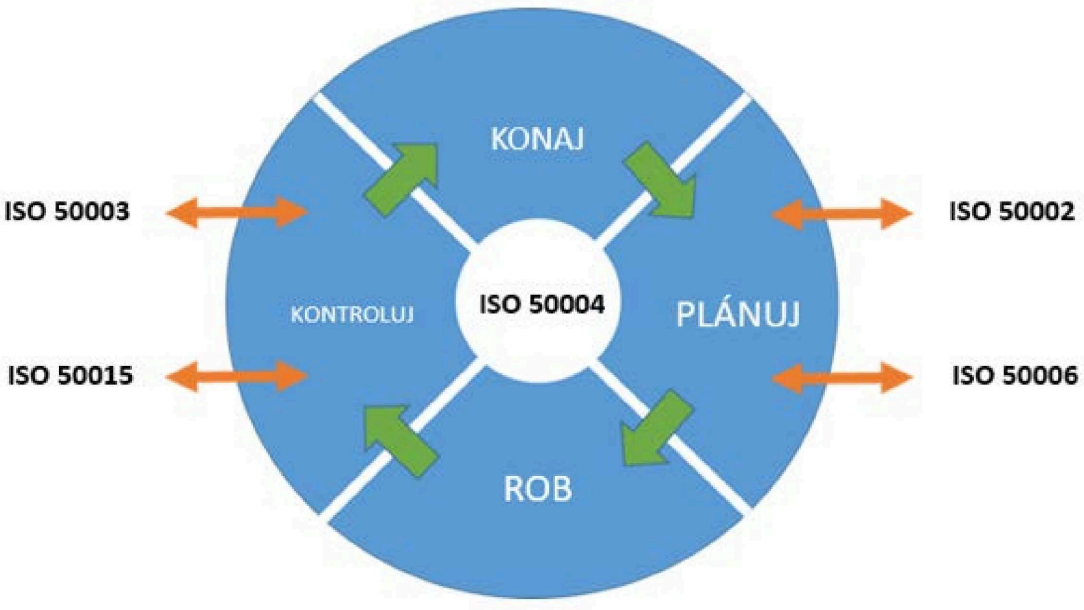
5.1. Rozsah požiadavky v súlade so smernicou (EÚ) 2023/1791

Podniky s priemernou ročnou spotrebou energie vyššou ako 85 TJ za predchádzajúce tri roky majú povinnosť zaviesť systém energetického manažérstva.

Systémy energetického manažérstva musia byť „certifikované nezávislým subjektom v súlade s príslušnými európskymi a medzinárodnými normami“. Aby sa zabezpečila vysoká kvalita systému energetického manažérstva, ktorý je medzinárodne porovnateľný a zahŕňa ciele, procesy, pokrytie energetických segmentov, vykonávanie a aktualizácie, členské štáty by mali vyzvať podniky, aby sa riadili týmito normami a v rámci zavedenia systému energetického manažérstva vykonávali energetické audity v súlade s prílohou VI k smernici (EÚ) 2023/1791. Najrelevantnejšou medzinárodnou normou z tohto pohľadu je ISO 50001, ktorá sa bežne uplatňuje. Zabezpečenie kvalitných systémov energetického manažérstva je dôležitým predpokladom vysokej miery vykonávania identifikovaných a odporúčaných opatrení na úsporu energie.

Systémy energetického manažérstva v súlade s normou ISO 50001 zahŕňajú preskúmania používania energie ako neoddeliteľnú súčasť nepretržitého cyklu prístupu „plánuj, rob, kontroluj, konaj“. Aj keď skupina noriem ISO 50000 zahŕňa normy pre energetické audity (pozri obrázok 3), norma ISO 50001 neobsahuje priamy odkaz na normu ISO 50002 (energetické audity). Energetické audity ([11]) v súlade s normou ISO 50002 alebo normou EN 16247-1 preto nie sú potrebné pre certifikáciu systémov energetického manažérstva. V norme ISO 50001 aj v norme ISO 50002 sa však uvádza, že energetické audity môžu pomôcť pri preskúmaniach používania energie.

Energetický audit možno považovať za samostatný nástroj na posudzovanie energetickej hospodárnosti subjektu (napríklad skupiny prepojených podnikov, podniku, zariadenia alebo budovy) vrátane odporúčaní týkajúcich sa opatrení na zlepšenie. Naopak preskúmanie používania energie je začlenený do nepretržitého procesu zlepšovania energetickej hospodárnosti a musí sa pravidelne kontrolovať a aktualizovať, obvykle každý rok.

Obrázok 3

Všeobecný rámec skupiny noriem ISO 50000 (na základe www.weka.de/energie/die-normenfamilie-der-din-en-iso-50001)

Energetické audity sa v praxi bežne vykonávajú v súlade s uvedenými medzinárodnými a európskymi normami (ako súčasť systémov energetického manažérstva), keďže tieto normy poskytujú užitočný návod pre vysokokvalitné energetické audity, ktoré môžu poskytovať podporu pri preskúmaní používania energie. Preskúmania používania energie (alebo energetické audity) v systémoch energetického manažérstva sa musia pravidelne aktualizovať, obvykle v ročných cykloch.

V prílohe VI sa objasňuje, že energetické audity vrátane tých, ktoré sa vykonávajú ako súčasť systémov energetického manažérstva, musia spĺňať zoznam kritérií, ktorých cieľom je zaručiť vysokú úroveň kvality, čím sa zvýši pravdepodobnosť vykonávania vedúceho k úsporám energie a využívaniu energie z obnoviteľných zdrojov.

([11]) Upozorňujeme, že „interné audity systémov energetického manažérstva“ by sa nemali zamieňať s „energetickými auditmi“.

V prílohe VI sa navyše vyžaduje, že „údaje použité“ v rámci energetického auditu by sa mali „uchovávať, aby bola možná spätná analýza v čase a sledovanie hospodárnosti“. Túto požiadavku na údaje môžu vnútroštátne orgány použiť na monitorovanie identifikácie a vykonávania opatrení na úsporu energie v členských štátoch. Na tento účel by členské štáty mali vymedziť štruktúru a formát údajov, ktoré je potrebné oznamovať orgánom alebo subjektom zodpovedným za monitorovanie v členských štátoch.

Preskúmania používania energie ako súčasť systémov energetického manažérstva obvykle realizujú interní odborníci v oblasti energetiky alebo energetickí manažéri. S cieľom zaručiť nezávislosť interných odborníkov v oblasti energetiky by tieto osoby nemali byť priamo zodpovedné za žiadne z odvetví energetiky (budovy, procesy, doprava), ktoré podliehajú preskúmaniu používania energie. Energetické audity v niektorých prípadoch realizujú externí energetickí audítori, ktorí sa obvykle odvolávajú na štandardy energetického auditu. Tieto energetické audity priamo podporujú preskúmanie používania energie. Certifikácia systémov energetického manažérstva nezávislým orgánom si vyžaduje kontinuitu procesov a pomáha zlepšovať mieru a kvalitu vykonávania opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti.

5.2. **Lehoty**

V článku 11 ods. 1 sa pre podniky, ktoré majú priemernú ročnú spotrebu energie viac ako 85 TJ, jasne vymedzuje lehota dvoch rokov po dátume transpozície (t. j. 10. október 2027) na zavedenie systému energetického manažérstva.

Hoci to nie je výslovne uvedené v smernici (EÚ) 2023/1791, podľa rovnakej logiky a s cieľom zaobchádzať so všetkými podnikmi rovnako, budú mať aj podniky, na ktoré sa bude povinnosť podľa článku 11 ods. 1 vzťahovať neskôr, dva roky na zavedenie systému energetického manažérstva.

V smernici (EÚ) 2023/1791 sa však nestanovuje jasný dátum na poskytnutie certifikácie. Členské štáty preto môžu požadovať certifikáciu systému energetického manažérstva ako dôkaz splnenia povinnosti v rámci dvojročného obdobia.

5.3. **Kvantifikácia dosiahnutých (kumulatívnych) úspor energie u konečného spotrebiteľa**

V súlade s minimálnymi kritériami pre energetické audity, ktoré sú zakotvené v prílohe VI k smernici (EÚ) 2023/1791, by sa v energetickom audite mali identifikovať opatrenia energetickej efektívnosti na zníženie spotreby energie. Keďže úspory energie nie je možné merať priamo, vyžadujú si vymedzenie energetickej východiskovej hodnoty na porovnanie so skutočnou – alebo očakávanou – spotrebou energie.

Členské štáty by mohli nabádať podniky k tomu, aby sa pri výpočte úspor energie alebo zvýšenia energetickej efektívnosti odvolávali na medzinárodné protokoly alebo normy, ako je Medzinárodný protokol o meraní a overovaní výkonu (ďalej len „IPMVP“), normy ISO 50006, ISO 50015 alebo EN 16212. Tieto normy a protokoly sa bežne uplatňujú v systémoch energetického manažérstva a zmluvách o energetickej efektívnosti.

5.4. **Meranie, monitorovanie kontroly, kvalita a overovanie členskými štátmi**

Spolu so súhrnom energetických auditov alebo prieskumov používania energie by sa mal vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za monitorovanie oznámiť súhrnný zoznam odporúčaní týkajúcich sa opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti vrátane výsledných údajov pre ekonomické posúdenie (obdobie návratnosti alebo podobné ukazovatele) úspor energie. Členské štáty by mali poskytnúť usmerňujúce dokumenty a vymedziť minimálne štandardy vykazovania (napr. poskytnutím vzorov a/alebo online nástrojov).

6. POVINNOSTI SÚVISIACE S USTANOVENIAMI O ENERGETICKOM AUDITE PODĽA ČLÁNKU 11 ODS. 2

6.1. **Rozsah požiadavky**

Podniky s priemernou ročnou spotrebou energie vyššou ako 10 TJ za predchádzajúce tri roky, ktoré nemajú zavedený systém energetického manažérstva, musia vykonať energetický audit a odporúčania z energetického auditu musia vyústiť do konkrétneho a realizovateľného **akčného plánu**.

Takýto akčný plán sa musí „predložiť vedeniu podniku“ a musí obsahovať všetky odporúčania, ktoré sú „technicky alebo ekonomicky uskutočniteľné“. Okrem toho musí byť akčný plán „uverejnený vo výročnej správe podniku“ spolu s „mierou implementácie odporúčaní“, ktorá sa musí „verejne sprístupniť“. Pokiaľ má podnik povinnosť v súlade s článkom 11 ods. 2, akčný plán a stav (aktualizovanej) miery implementácie odporúčaní sa musia zverejňovať každoročne.

Pri vymedzení požiadaviek na obsah akčných plánov, ktoré musia podniky vypracovať, sa členským štátom odporúča, aby obmedzili takéto požiadavky na maximálnu možnú mieru a pamätali na potrebu vyhnúť sa zbytočnej miere zaťaženia podnikov spojenej s vykazovaním.

Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby v čo najväčšej možnej miere zabezpečili, aby podniky nepodliehali duplicitným alebo prekrývajúcim sa požiadavkám na vykazovanie. Členské štáty sa predovšetkým vyzývajú, aby zvážili požiadavky na zverejňovanie a údajové body existujúce v európskych štandardoch vykazovania informácií o udržateľnosti (ďalej len „ESRS“) a v dobrovoľnom štandarde vykazovania informácií o udržateľnosti pre MSP, ktorý pripravuje EFRAG, a pokiaľ je to možné, aby zakladali požiadavky na obsah akčných plánov na týchto požiadavkách na zverejňovanie a údajových bodoch.

Členské štáty by mali umožniť podnikom, na ktoré sa vzťahujú požiadavky na vykazovanie podľa smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov ([12]) [smernica (EÚ) 2022/2464] a európske štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti, aby splnili požiadavku na uverejnenie akčného plánu začlenením potrebných informácií o akčných plánoch do plánu transformácie hospodárstva v súvislosti so zmenou klímy, ktorý podniky uverejňujú v rámci smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov/ESRS.

V ESRS E1 (Všeobecné požiadavky) sa podnikom výslovne umožňuje zahrnúť do svojho vyhlásenia o udržateľnosti dodatočné informácie vyplývajúce z iných právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov, v ktorých sa vyžaduje, aby podnik zverejnil informácie o udržateľnosti.

Príslušný podnik už navyše bude vykazovať v rámci E1-5 svoju ročnú spotrebu energie a v rámci E3-4 svoju celkovú spotrebu vody v m^3, ak sa takéto informácie považujú za významné v súlade s ESRS. V oddiele 7.1 ESRS1 sa ďalej zabezpečuje porovnateľnosť informácií vzhľadom na predchádzajúce obdobie pre všetky vykazované kvantitatívne metriky.

Na základe energetického auditu by mohol akčný plán poskytnúť štruktúrovaný súhrn opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti, ktoré sú súčasťou energetického auditu. Ak je to užitočné pre konkrétny podnik, opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti by sa mohli ďalej rozlišovať na opatrenia s nízkymi (vrátane žiadnych), strednými a vysokými investíciami a mohli by naznačovať príslušné obdobia návratnosti alebo iné vhodné hospodárske ukazovatele. V špecifických prípadoch by sa opatrenia na zlepšenie mohli ďalej priradiť k centrálnym výrobným procesom podniku vrátane výrobných liniek a podporným procesom vrátane osvetlenia, vykurovania, vetrania, klimatizácie alebo dodávok stlačeného vzduchu.

Všetky tieto informácie by pomohli zvýšiť mieru implementácie. Miera implementácie sa tu chápe ako počet plne implementovaných opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti v porovnaní s celým zoznamom odporúčaných opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti a zahrnúť by sa mohli aj následné úspory energie.

Podniky s ročnou spotrebou energie vyššou ako 10 TJ alebo 85 TJ musia tieto informácie sprístupniť vnútroštátnym orgánom zodpovedným za vykonávanie článku 11 (pozri bod 4.4). Na tento účel možno použiť existujúcu alebo novú platformu na zber údajov. Členské štáty môžu v tejto súvislosti zvážiť budúci európsky jednotný prístupový portál. Členské štáty by mali vymedziť podrobné požiadavky na údaje a vhodné časové harmonogramy, aby splnili povinnosti, ktoré sa požadujú na zavedenie systému energetického manažérstva alebo energetického auditu.

6.2. **Lehoty**

V článku 11 ods. 2 sa jasne vymedzuje lehota jedného roka na splnenie požiadaviek energetického auditu pre podniky s priemernou ročnou spotrebou energie vyššou ako 10 TJ v čase transpozície smernice (EÚ) 2023/1791. Hoci to nie je výslovne uvedené v smernici (EÚ) 2023/1791, podľa rovnakej logiky a s cieľom zaobchádzať so všetkými podnikmi rovnako, budú mať aj podniky, na ktoré sa budú povinnosti podľa článku 11 ods. 2 vzťahovať neskôr, jeden rok na to, aby splnili požiadavky energetického auditu.

Ak priemerná ročná spotreba energie klesne pod hranicu 10 TJ, energetický audit sa nevyžaduje [aj keď v predchádzajúcom roku (rokoch) existovala povinnosť podľa smernice EED z roku 2018].

([12]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov (Ú. v. EÚ L 322, 16.12.2022, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

6.3. **Kritériá kvality pre energetický audit [príloha VI k smernici (EÚ) 2023/1791]**

Pre realizáciu opatrení energetickej efektívnosti je rozhodujúca kvalita energetického auditu. Zabezpečenie kvality sa môže týkať kvalifikácie energetických audítorov a môže obsahovať kritériá pre proces vykonávania energetického auditu a obsah a úroveň podrobností, ktoré sa požadujú v rámci energetických auditov a príslušných správ. Uvedené skutočnosti sú zohľadnené v článku 11 ods. 2, v ktorom sa uvádza, že energetické audity musia buď „vykonávať nezávislým a nákladovo efektívnym spôsobom kvalifikovaní alebo akreditovaní experti v súlade s článkom 28“, alebo „vykonávať a dohliadať na ne nezávislé orgány podľa vnútroštátnych právnych predpisov“.

Pre energetické audity existujú európske a medzinárodné normy, konkrétne ISO 50002:2014, pri ktorej sa vychádza z normy EN 16247-1:2012. Obe normy predstavujú dôveryhodné referencie, pokiaľ ide o kvalitu energetických auditov z hľadiska cieľov, procesov, pokrytia energetických segmentov, posudzovania a odporúčaní opatrení. Tieto normy môžu poskytnúť užitočné usmernenie pri vývoji vnútroštátnych minimálnych kritérií založených na prílohe VI. Okrem toho bola norma EN 16247-1, naposledy aktualizovaná v roku 2022, vypracovaná osobitne v kontexte bývalej smernice o energetických službách a mohla by sa používať ako stály nástroj v rámci širšieho systému manažérstva (napr. normy ISO 50001 alebo ISO 14000). Treba poznamenať, že hoci sa odkazuje na normu ISO 50001 aj normu ISO 14000, norma ISO 50001 je osobitne zameraná na spotrebu energie, zatiaľ čo norma ISO 14000 je zameraná na všeobecnejšie environmentálne zlepšenia. V roku 2021 bola zavedená norma ISO 50005 venovaná postupnej implementácii systémov energetického manažérstva v malých a stredných podnikoch. Zohľadnenie európskych a/alebo medzinárodných noriem je užitočné na vytvorenie rovnakých podmienok pre podniky s činnosťami vo viacerých členských štátoch.

V písmene c) prílohy VI sa po prvýkrát výslovne vyžaduje, aby sa v energetickom audite „identifikovali opatrenia energetickej efektívnosti na zníženie spotreby energie“. To je v súlade s požiadavkami stanovenými v normách ISO 50002:2014 a EN 16247-1:2012, v ktorých musí energetický audítor identifikovať príležitosti na zlepšenie energetickej hospodárnosti. Aj systémy manažérstva (napr. normy ISO 50001 alebo ISO 14000) majú podobné požiadavky. V praxi by mal audit zahŕňať aj vyhodnotenie príležitostí na zlepšenie vrátane finančných úspor, požadovaných investícií, ekonomickej analýzy a neenergetických prínosov. Ak sa navrhnú alternatívne opatrenia energetickej efektívnosti, mali by sa uviesť možné interakcie medzi opatreniami energetickej efektívnosti a malo by sa poskytnúť porovnanie.

V písmene d) prílohy VI je okrem toho obsiahnutá nová požiadavka „identifikovať potenciál nákladovo efektívneho využívania alebo výroby energie z obnoviteľných zdrojov“. V závislosti od nosiča energie by to mohlo viesť k protichodným snahám o energetickú efektívnosť, napr. ak sa (vysoko účinné) plynové kotly nahradia (zvyčajne menej účinnými) kotlami na tuhé palivá z biomasy. Napriek tomu sa využívaním energie z obnoviteľných zdrojov znižujú emisie skleníkových plynov potrebné na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy. Pri energetických auditoch by sa mohol uplatniť prístup, ktorý sa už zaviedol v kontexte smernice o energetickej hospodárnosti budov, pričom treba zohľadniť a analyzovať možnosť využitia alebo výroby energie z obnoviteľných zdrojov energie ([13]). Táto analýza by sa musela zdokumentovať v energetickom audite.

6.3.1. *Obsah auditu a správy o audite*

V písmene f) prílohy VI sa uvádza, že energetické audity musia byť „vyvážené a dostatočne reprezentatívne, aby umožňovali vytvorenie spoľahlivého obrazu o celkovom hospodárení s energiou“. Preto je vymedzenie minimálneho rozsahu (*de minimis* ([14])) energetického auditu dôležitým predpokladom na splnenie tejto požiadavky ([15]).

([13]) Posudzovanie technickej, environmentálnej a ekonomickej realizovateľnosti vysoko účinných alternatívnych systémov založených na energii z obnoviteľných zdrojov.

([14]) Podrobnejšie údaje sa uvádzajú v publikácii: Behling, I. a kol., 2018: *Development of recommendations on the implementation of certain aspects of Article 8 and Annex VI of the Energy Efficiency Directive* (Vypracovanie odporúčaní o vykonávaní určitých aspektov článku 8 a prílohy VI k smernici o energetickej efektívnosti). Záverečná správa pre GR ENERGY.

([15]) Európska komisia, 2016: *A Study on Energy Efficiency in Entreprises: Energy Audits and Energy Management Systems. Report on the fulfilment of obligations upon large entreprises, the encouragement of small- and medium-sized companies and on good-practice* (Štúdia o energetickej efektívnosti v podnikoch: Energetické audity a systémy energetického manažérstva. Správa o plnení povinností veľkých podnikov, podpore malých a stredných podnikov a osvedčených postupoch). Štúdia, ktorú pre Európsku komisiu vypracovali Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research ISI a Ricardo Energy & Environment. Karlsruhe/Oxon.

V súvislosti s vykonávaním smernice EED z roku 2018 sa v niektorých členských štátoch musí do energetického auditu zahrnúť celková spotreba energie. V rôznych členských štátoch musí energetický audit zahŕňať explicitne stanovený minimálny percentuálny podiel celkovej spotreby energie podniku; ten sa zvyčajne pohybuje v rozpätí 65 % – 90 %. Iný prístup si vyžaduje zahrnutie všetkých oblastí spotreby energie (v súlade s európskymi normami EN 16247-2 pre budovy, EN 16247-3 pre procesy a EN 16247-4 pre dopravu) s minimálnym podielom 10 % spotreby energie, čo vedie k celkovému pokrytiu najmenej 80 %. V systémoch energetického manažérstva treba v súlade s normou ISO 50001 identifikovať významné spôsoby využívania energie. Tie sú definované ako oblasti s významnou spotrebou energie a/alebo značným potenciálom na zlepšenie energetickej hospodárnosti. Podobný prístup by sa mohol zvážiť pri vymedzení minimálneho pokrytia spotreby energie v rámci energetických auditov, keďže v rámci energetických auditov sa budú musieť zbierať údaje za všetky oblasti spotreby energie. Vylúčenie oblastí s podielom pod určitou hranicou (napr. 10 %) celkovej spotreby energie z hĺbkovej analýzy, čo umožní zvýšiť nákladovú efektívnosť energetického auditu, sa zdá primerané na splnenie písmena f) prílohy VI.

Energetické audity by mali byť dostatočne reprezentatívne. Členský štát môže zvážiť uplatnenie „prístupu náhodného výberu vzorky“ na svojom území v prípade podnikov s množstvom podobných lokalít (napríklad obchodné reťazce). Vybrané vzorky musia zabezpečiť reprezentatívnosť celých lokalít, ktoré sú predmetom auditu, s minimálne druhou odmocninou z celkového počtu objektov s podobnými charakteristikami, ako sú profily spotreby energie, využitie energie, zdroje a ceny energie, počet zamestnancov, veľkosť, proces atď., ktoré sa majú zohľadniť. Kritériá potrebné na zabezpečenie dostatočnej podobnosti medzi lokalitami by mohli zahŕňať vykurovanú a/alebo chladenú podlahovú plochu, vek budovy, technické vybavenie atď. Minimálny percentuálny podiel spotreby energie a prístup náhodného výberu vzorky by sa mohli skombinovať napríklad tým, že by sa umožnil prístup náhodného výberu vzorky, ktorý si stále vyžaduje, aby sa v rámci energetického auditu pokryl určitý percentuálny podiel spotreby energie. Príslušné charakteristiky klastra na výber vzorky sa musia zdokumentovať v správe o energetickom audite a výber vzorky sa musí zdôvodniť.

Na zvýšenie nákladovej efektívnosti energetických auditov by členské štáty mohli poskytnúť usmernenia na *de minimis* tvorbu klastrov a výber vzorky. Odporúča sa používať flexibilné prístupy v rôznych podnikoch. Výber klastrov, metodika výberu vzorky a vhodnosť pravidla *de minimis* sa musia odôvodniť a zdokumentovať ([16]).

Je potrebné vymedziť spôsob zahrnutia energetickej spotreby budov a dopravy do energetického auditu. Musí sa rozhodnúť o tom, či sa do energetického auditu zahrnú dopravné služby. V takomto prípade bude potrebné usmernenie o spôsobe posudzovania hromadnej dopravy vrátane letov, vlakov, autobusov, autokarov, lodí a taxíkov. V rámci energetických auditov sa musí špecifikovať aj spôsob riešenia cezhraničnej dopravy. Členské štáty by mohli vyžadovať zahrnutie všetkých druhov dopravy, ktoré súvisia s účelom podnikania, vrátane cezhraničnej dopravy. V prípade budov by sa malo objasniť, kto je zodpovedný za energetické audity v budovách, ktoré sú vo vlastníctve alebo v prenájme. Relevantným kritériom by tu mohla byť zodpovednosť za prevádzkové využitie budovy, prípadne to, či má podnik významný vplyv na energetickú spotrebu budovy. Mohlo by sa takisto vychádzať z rozdelenia spotreby energie v rámci rozsahu podniku (napr. elektrina pre servery, počítače a osvetlenie kancelárií) a rozsahu vlastníkov budov (vrátane ústredného kúrenia a chladenia) do ich energetického auditu.

6.3.2. *Požadovaná úroveň podrobností*

Na zabezpečenie určitej úrovne podrobností by členské štáty mohli poskytnúť usmernenia s príkladmi osvedčených postupov a obsahmi a/alebo vzormi pre energetické audity. Do týchto vzorov by mali byť zahrnuté všetky relevantné oblasti (budovy, procesy a doprava), ale s možnosťou odstrániť tie oddiely, ktoré v konkrétnych prípadoch nie sú relevantné. Medzi kľúčové časti patrí zhrnutie a zoznam odporúčaní, ktoré tvoria základ akčného plánu. Obsah požadovaný pre tieto oddiely by sa mal podrobne špecifikovať. Takisto bude potrebné jasne vymedziť štruktúru údajov, ktoré sa musia poskytnúť vnútroštátnym orgánom, a to najlepšie tak, že sa nahrajú do databázy (zhrnutie energetických auditov, zoznam odporúčaní, CAPEX, úspory, obdobie návratnosti atď.) ([17]).

([16]) Pozri Behling, I. a kol., 2018: *Development of recommendations on the implementation of certain aspects of Article 8 and Annex VI of the Energy Efficiency Directive* (Vypracovanie odporúčaní o vykonávaní určitých aspektov článku 8 a prílohy VI k smernici o energetickej efektívnosti). Záverečná správa pre GR ENERGY.

([17]) Európska komisia, 2016: *A Study on Energy Efficiency in Entreprises: Energy Audits and Energy Management Systems. Library of typical energy audit recommendations, costs and savings.* (Knižnica typických odporúčaní týkajúcich sa energetického auditu, nákladov a úspor). Štúdiu vypracovala spoločnosť DNV GL. Oxon.

V prílohe VI sa uvádzajú minimálne kritériá pre energetické audity. Tieto kritériá musia spĺňať aj energetické audity, ktoré sú súčasťou systémov energetického alebo environmentálneho manažérstva.

6.4. **Prípustnosť odborníkov**

Na zabezpečenie vysokokvalitných energetických auditov by energetickí audítori mali mať potrebnú kvalifikáciu. Do verejného registra by mali byť zapísaní iba kvalifikovaní a/alebo akreditovaní energetickí audítori.

Systém certifikácie a/alebo akreditácie by mal zahŕňať aspoň tieto kritériá ([18]):

— Vzdelávanie energetických audítorov. Väčšina členských štátov vyžaduje od energetických audítorov, aby mali bakalársky alebo magisterský titul v príslušných technických odboroch (napr. inžinierstvo, architektúra). V niektorých členských štátoch môže postačovať stredoškolské vzdelanie, no bolo by potrebné skombinovať ho s dlhšími alebo rozsiahlejšími pracovnými skúsenosťami.

— Skúsenosti v odbore. Certifikácia/akreditácia by mala byť obmedzená na skutočné pracovné skúsenosti v príslušných oblastiach (napr. budovy, procesy, mobilita). V závislosti od úrovne vzdelania by sa mal vyžadovať minimálny počet rokov relevantnej praxe, zvyčajne v rozmedzí od dvoch do piatich rokov. Ako dôkaz by mohli byť predložené referenčné projekty (energetické audity alebo podobné činnosti).

— Odborná príprava v odborných oblastiach. Členské štáty by mali poskytnúť oficiálne schválené programy odbornej prípravy, ktoré vypracuje príslušný zodpovedný vnútroštátny orgán. Odborná príprava sa bude vyžadovať na účely rozšírenia oblastí certifikácie/akreditácie a môže byť potrebná na opätovnú certifikáciu alebo opätovnú akreditáciu (napr. každé tri roky).

— Skúška. V niektorých členských štátoch je bežné, že energetickí audítori musia zložiť skúšku.

— Registrácia, certifikácia a/alebo akreditácia energetických audítorov. Energetické audity v súlade s článkom 11 by mali mať možnosť vykonávať iba registrovaní, certifikovaní a/alebo akreditovaní energetickí audítori.

7. **PRÍKLADY UPLATŇOVANIA POVINNOSTÍ PODĽA ČLÁNKU 11 ODS. 1 A 2**

Niektoré konkrétne príklady uvedené ďalej slúžia na ilustráciu toho, ako by sa mohli uplatniť požiadavky článku 11 ods. 1 a 2 v prípadoch, keď podnik mal priemernú ročnú spotrebu energie za predchádzajúce tri roky okolo prahovej hodnoty 10 TJ alebo 85 TJ:

— Trojročná priemerná spotreba energie v roku n ([19]) je > 10 TJ, ale stále < 85 TJ a v roku n+1 je vyššia ako 85 TJ: podnik by mal vykonať energetický audit najneskôr do roku n+1 (pokiaľ nie je k dispozícii najviac štyri roky starý energetický audit) a najneskôr do roku n+3 by mal mať zavedený systém energetického manažérstva.

— Trojročná priemerná spotreba energie v roku n je > 85 TJ: podnik by mal mať do roku n+2 zavedený systém energetického manažérstva. Ak však trojročná priemerná spotreba energie v roku n+1 klesne pod 85 TJ, od roku n+1 bude platiť len povinnosť energetického auditu, čo znamená, že energetický audit by sa mal vykonať najneskôr v roku n+2 (pokiaľ nie je k dispozícii najviac štyri roky starý energetický audit). V roku n+2 však už neplatí povinnosť mať zavedený systém energetického manažérstva.

— Trojročná spotreba energie presahuje hranicu 10 TJ iba v roku n: podnik by bol povinný vykonať energetický audit najneskôr do roku n+1 (pokiaľ nie je k dispozícii najviac štyri roky starý energetický audit), a to bez ohľadu na trojročnú spotrebu energie v roku n+1.

([18]) JRC, 2015: *Survey of energy audits and energy management systems in the Member States. Preparation of the transposition of the Energy Efficiency Directive in Member States* (Prieskum energetických auditov a systémov energetického manažérstva v členských štátoch. Príprava transpozície smernice o energetickej efektívnosti v členských štátoch). Vedecká správa JRC na podporu politiky.

([19]) Pričom rok n sa vzťahuje na ktorýkoľvek daný rok po transpozícii smernice.

— Trojročná spotreba energie bola vždy mierne nad 10 TJ, ale v roku n klesla pod 10 TJ: podnik nemá v roku n žiadnu povinnosť. Ak trojročná priemerná spotreba energie opäť prekročí prahovú hodnotu 10 TJ v roku n+1, podnik by podliehal všetkým požiadavkám článku 11 ods. 2 Energetický audit by sa mal vykonať najneskôr v roku n+2 (pokiaľ nie je k dispozícii najviac štyri roky starý energetický audit).

Pre podniky, na ktoré sa môžu striedavo vzťahovať rôzne povinnosti, sa ako súčasť systému energetického manažérstva odporúča vykonať skôr energetický audit než jednoduché preskúmanie používania energie, pretože jednoduché preskúmanie používania energie neplní požiadavky energetického auditu.

Okrem toho pri zohľadnení lehôt vysvetlených v oddieloch 4.2 a 5.2, a ako bolo ukázané v niektorých uvedených príkladoch, podniky, ktoré v danom roku prekročili prahovú hodnotu, majú silnú motiváciu čo najskôr zaviesť opatrenia na úsporu energie, aby do jedného roka znovu klesli pod prahovú hodnotu.

8. PODPORA VYSOKOKVALITNÝCH ENERGETICKÝCH AUDITOV PRE VŠETKÝCH KONCOVÝCH ODBERATEĽOV

Pokiaľ ide o podporu energetických auditov pre koncových odberateľov, v smernici (EÚ) 2023/1791 sa zdôrazňuje, že pri vymedzení „minimálnych kritérií pre energetické audity“ by sa mali zohľadniť „príslušné európske alebo medzinárodné normy“. V smernici (EÚ) 2023/1791 sa okrem toho uznáva potreba zabezpečiť, aby sa dodržiavali harmonogramy vykonávania energetických auditov stanovené v článku 11 ods. 2 a aby sa správne uplatňovali minimálne kritériá stanovené v prílohe VI. V smernici (EÚ) 2023/1791 sa takisto vyžaduje, aby členské štáty určili „príslušný orgán alebo subjekt“ pre túto úlohu.

Určený orgán alebo subjekt by mohol zohrávať dôležitú úlohu pri zabezpečovaní vysokej kvality energetických auditov. Mohol by byť zodpovedný za vývoj a vykonávanie systému zabezpečenia kvality a realizovanie potrebných kontrol kvality vrátane náhodného výberu vzorky. Určený orgán by mohol spracovať certifikáciu a/alebo akreditáciu energetických audítorov a byť zodpovedný za dohľad nad programami odbornej prípravy. Určený orgán by navyše mohol vykonávať zber údajov a analýzu energetických auditov, čím by sa poskytli súhrnné správy a referenčné hodnoty. Spolu so združeniami energetických služieb by sa mohli spustiť podporné programy pre podniky, ktoré majú akúkoľvek povinnosť vyplývajúcu zo smernice (EÚ) 2023/1791 (napr. MSP, orgány verejnej moci atď.).

8.1. Kontroly kvality energetických auditov, ktoré majú vykonávať členské štáty

Členské štáty by mali „zaviesť systém na zaistenie a kontrolu“ kvality energetických auditov. Tieto systémy by mali byť založené na príkladoch osvedčených postupov pozorovaných v členských štátoch, ktoré vykonávajú smernicu EED z roku 2018 ([20]). Takýto systém môže zahŕňať poskytovanie:

— podrobné usmernenia o spôsobe vykonávania auditov,

— vzor pre energetické audity na uľahčenie a štandardizáciu procesu vykazovania, čím sa prispeje k zlepšeniu kvality.

Z dôvodu získania jednoduchého prístupu k úplným energetickým auditom alebo aspoň k súhrnom energetických auditov sa okrem toho môžu vytvoriť vnútroštátne databázy s cieľom monitorovať vykonávanie a umožniť formálne kontroly úplnosti a štruktúry súhrnov energetických auditov. Ak je to možné, hlavné údaje energetického auditu by sa mali zhromažďovať v strojovo čitateľnom formáte, aby bolo možné odhaliť možné chyby a skontrolovať hodnovernosť údajov (napr. na základe referenčného porovnávania opatrení na úsporu energie ([21])). V tejto súvislosti by členské štáty mali venovať osobitnú pozornosť uľahčeniu procesu predkladania informácií a údajov (napr. zriadením horúcich liniek alebo asistenčných služieb, poskytovaním sekcie často kladených otázok atď.).

([20]) Pozri: *Guidance for national authorities on overcoming challenges in the implementation of Article 8 EED* (Usmernenie pre vnútroštátne orgány o prekonávaní výziev pri vykonávaní článku 8 smernice EED). 2021. https://doi.org/10.24406/publica-304, vypracované v rámci projektu H2020 DEESME na účely vykonávania článku 8 predchádzajúcej smernice EED. Mnohé z odporúčaní sú stále relevantné pre vykonávanie článku 11 tejto smernice.

([21]) Potenciálnou referenciou pre údaje z referenčného porovnávania v prípade projektov v oblasti energetickej efektívnosti môže byť databáza DEEP (https://deep.eefig.eu) skupiny EEFIG.

Okrem základných kontrol platnosti všetkých zozbieraných správ o energetickom audite sa náhodne vykonajú aj hĺbkové kontroly kvality na menšej vzorke. Ak sú k dispozícii úplné správy o energetickom audite, vnútroštátny orgán by mohol použiť túto databázu na podrobné posúdenia (náhodných) vzoriek energetických auditov. Ak boli predložené len súhrny, na požiadanie je potrebné poskytnúť úplné správy o energetickom audite. Počet hĺbkových kontrol kvality je rôzny a môže sa pohybovať od 1 % do 5 % všetkých povinných podnikov.

8.2. **Nákladová efektívnosť energetických auditov**

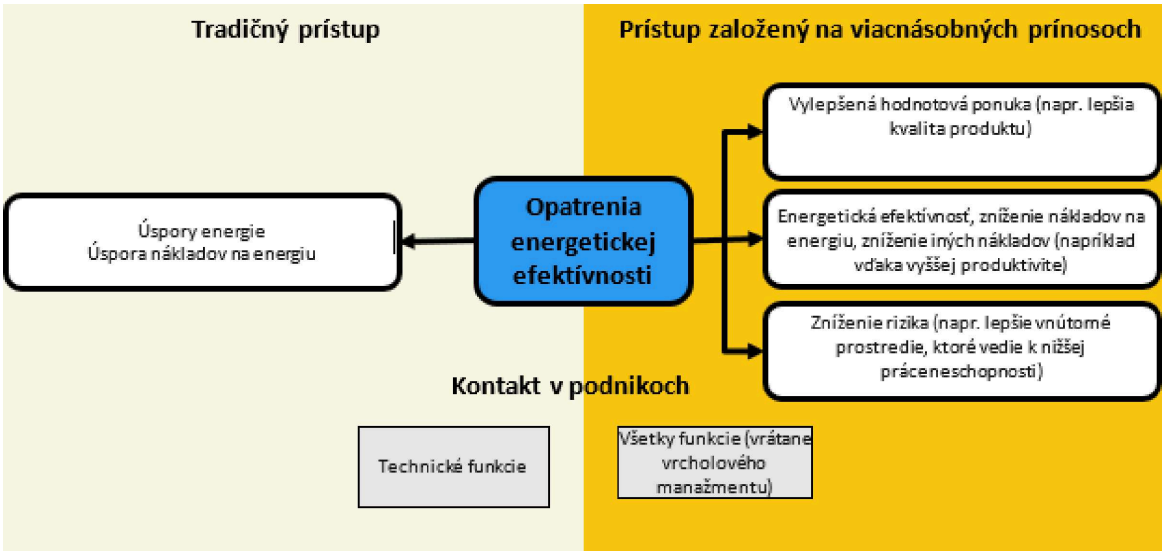
Neexistuje striktné vymedzenie nákladovej efektívnosti energetických auditov. Nákladovú efektívnosť energetických auditov je však možné posúdiť pomocou obdobia návratnosti (roky), čo je pomer medzi nákladmi na vykonanie energetického auditu a ročnými čistými úsporami nákladov (vyjadrený v čistej súčasnej hodnote), ktoré sa dosiahli opatreniami energetickej efektívnosti, ktoré boli identifikované v energetickom audite a realizované podnikom. V čistých úsporách nákladov sa zohľadňujú hrubé úspory nákladov za rok (súvisiace so zníženou spotrebou energie), ako aj investície potrebné na zlepšenie energetickej efektívnosti.

V rámci nedávnej štúdie ([22]) sa posudzovala nákladová efektívnosť energetických auditov vyjadrená ako obdobie návratnosti pre niekoľko typických podnikov. Vo všeobecnosti je obdobie návratnosti energetických auditov 3,1 roka alebo menej, v závislosti od zvažovaného podniku; pri podnikoch so spotrebou energie väčšou ako 10 TJ je obdobie návratnosti kratšie ako 1,16 roka.

Napokon sa pri výpočte nákladovej efektívnosti môžu zohľadniť interné náklady (napr. osobné náklady na zamestnancov zapojených do podpory energetického auditu alebo vykonávania opatrení energetickej efektívnosti), ako aj úspory nákladov súvisiace s neenergetickými prínosmi.

8.3. **Viacnásobné prínosy**

Jedným z dôvodov, prečo podniky – a najmä MSP – neinvestujú viac do energetickej efektívnosti, je skutočnosť, že návrhy projektov sú obvykle zamerané len na úspory energie (pozri klasický prístup na obrázku 4), čo nie je hlavnou činnosťou väčšiny podnikov. Kvantifikáciou a komunikáciou všetkých prínosov zlepšenej energetickej efektívnosti (pozri prístup založený na viacnásobných prínosoch na obrázku 4), vrátane zlepšenej kvality produktov, zvýšenej produktivity, lepšieho vnútorného prostredia atď., sa však návrhy projektov stávajú konkurencieschopnejšími a atraktívnejšími pre podniky ([23]).

Obrázok 4

Klasický prístup k podpore investícií do opatrení energetickej efektívnosti oproti prístupu viacnásobných prínosov (na základe www.mbenefits.eu)

([22]) Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre energetiku, Groen, W., Egenhofer, C., Musmeci, R. a kol.: *Technical assistance on assessing the effectiveness of the implementation of the definition of small and medium-sized entreprises for the purposes of Article 8(4) of the Energy Efficiency Directive – Final report* (Technická pomoc pri posudzovaní efektívnosti vykonávania vymedzenia malých a stredných podnikov na účely článku 8 ods. 4 smernice o energetickej efektívnosti – Záverečná správa), Úrad pre vydávanie publikácií, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2833/051248.

([23]) Relevantné materiály (napr. podkladové informácie, usmernenia, hárky programu Excel...) na podporu vnútroštátnych orgánov a podnikov pri začleňovaní, kvantifikácii a propagácii viacnásobných prínosov energetickej efektívnosti poskytujú niektoré projekty programu H2020, ako sú napríklad: M-Benefits (https://www.mbenefits.eu/), DEESME (https://www.deesme.eu/) alebo ICCEE (https://iccee.eu/).

8.4. **Siete energetickej efektívnosti**

Sieť energetickej efektívnosti (ďalej len „sieť EEN“) je osvedčená koncepcia na podporu vykonávania opatrení energetickej efektívnosti v podnikoch. Koncepciu siete EEN možno vymedziť ako štruktúrovanú, moderovanú a časovo obmedzenú (zvyčajne dva až štyri roky) výmenu poznatkov a skúseností medzi podnikmi s cieľom uľahčiť vykonávanie opatrení energetickej efektívnosti. Prvým krokom je obvykle identifikovať potenciál úspory energie v podnikoch, ktoré sú súčasťou siete EEN, a to vykonaním energetického auditu. Odporúčané opatrenia energetickej efektívnosti slúžia na stanovenie individuálnych, nezáväzných cieľov úspor. Celkový cieľ úspor sa zvyčajne stanovuje aj pre sieť EEN ako skupinu. Následne sa v pravidelných intervaloch stretávajú interní a externí odborníci na oblasť energetiky, aby prediskutovali energetickú efektívnosť a možné opatrenia a v prípade potreby zapojili externých odborníkov so špecifickými oblasťami odbornosti. Účastníci siete EEN tak získajú prístup k poznatkom, osvedčeným postupom a priamym skúsenostiam. Tento prístup pomáha účastníkom aj pri odôvodnení potrebných investícií v rámci ich príslušného podniku a zvyšovaní miery vykonávania opatrení energetickej efektívnosti. Koncepcia a vplyv siete EEN boli zdokumentované v literatúre a viacerých správach ([24]).

9. **OSLOBODENIE OD POVINNOSTÍ Z DÔVODU PLNENIA ZMLUVY O ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI**

V súlade s článkom 11 ods. 10 by podniky mali byť vyňaté z požiadaviek odsekov 1 a 2, ak plnia zmluvu o energetickej efektívnosti, ktorá spĺňa tieto podmienky:

— zmluva o energetickej efektívnosti pokrýva nevyhnutné prvky systému energetického manažérstva,

— zmluva o energetickej efektívnosti je v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe XV k smernici EED ([25]).

Vo všeobecnosti sa na platnosť tejto výnimky vyžaduje zásada porovnateľného vplyvu. To znamená, že zmluva o energetickej efektívnosti by sa mala vzťahovať na celý podnik vrátane všetkých jeho lokalít a všetkých systémov a procesov spotrebúvajúcich energiu; na tie by sa musel vzťahovať systém energetického manažérstva, ktorý je v súlade s požiadavkami smernice EED. V praxi je takýto prípad len ťažko predstaviteľný, pretože zmluvy o energetickej efektívnosti majú jasne vymedzené hranice systému a obvykle sa vzťahujú len na konkrétne lokality alebo energetické systémy.

Napriek tomu môže používanie zmlúv o energetickej efektívnosti uľahčiť zavedenie systému energetického manažérstva v podniku. Tie časti podniku, ktoré už zlepšili svoju spotrebu energie prostredníctvom zmluvy o energetickej efektívnosti, môžu byť vylúčené z činností požadovaných v rámci systému energetického manažérstva. Ak napríklad existuje zmluva o energetickej efektívnosti, ktorou sa optimalizuje osvetlenie výrobných hál, túto oblasť už nie je potrebné riešiť v systéme energetického manažérstva. Musí sa len zabezpečiť, aby informácie, ktoré sa požadujú a ktoré sú užitočné pre systém energetického manažérstva, boli v rámci projektu zmluvy o energetickej efektívnosti poskytnuté pre interný proces vykazovania.

10. **VÝNIMKA Z POVINNOSTÍ V DÔSLEDKU ZAVEDENIA SYSTÉMU ENVIRONMENTÁLNEHO MANAŽÉRSTVA**

V článku 11 ods. 11 sa povoľujú výnimky z požiadaviek článku 11 ods. 1 a článku 11 ods. 2 pre podniky, ktoré implementujú „systém environmentálneho manažérstva, ktorý je certifikovaný nezávislým subjektom podľa príslušných európskych alebo medzinárodných noriem“ za podmienky, že „zahŕňa energetický audit na základe minimálnych kritérií stanovených v prílohe VI“.

([24]) Napríklad:
Carlén, A. a kol., 2016: *Energy efficiency networks for small and medium sized entreprises: boosting the energy efficiency potential by joining forces* (Siete energetickej efektívnosti pre malé a stredné podniky: zvýšenie potenciálu energetickej účinnosti spojením síl). V publikácii ECEEE Industry Summer Study, 2016. Európska rada pre energeticky efektívne hospodárstvo (ďalej len „ECEEE“).
IPEEC (Medzinárodné partnerstvo pre spoluprácu v oblasti energetickej efektívnosti). 2015. *Energy Efficiency Networks – An effective policy to stimulate energy efficiency* (Siete energetickej efektívnosti – účinná politika na stimuláciu energetickej efektívnosti). Paríž: OECD/IPEEC. Komplexná dokumentácia (v nemčine) sa okrem toho nachádza na webovom sídle iniciatívy Energy-Efficiency-Networks https://www.effizienznetzwerke.org/.

([25]) Podrobné informácie o vymedzení zmluvy o energetickej efektívnosti sú uvedené v usmernení k článku 29.

V kontexte článku 11 ods. 11 sa výnimka z povinnosti systému energetického manažérstva (alebo energetického auditu) pre podniky nad 85 TJ (alebo 10 TJ) konkrétne vzťahuje na formalizované systémy environmentálneho manažérstva, ktoré sú v súlade s príslušnými európskymi a medzinárodnými normami, ako je norma ISO 14000 (systémy environmentálneho manažérstva) alebo schéma pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS).

Táto výnimka sa uplatňuje len vtedy, keď príslušný systém environmentálneho manažérstva zahŕňa energetický audit založený na minimálnych kritériách stanovených v prílohe VI (pozri 6.3). Stav certifikácie systému manažérstva a certifikačného orgánu (alebo v prípade potreby vlastnej certifikácie) je potrebné skontrolovať, aby sa zabezpečilo, že vykonávanie systému manažérstva spĺňa požiadavky opísané v prílohe VI. Vnútroštátnym orgánom by sa mal poskytnúť dôkaz o tom, že energetický audit spĺňa požiadavky prílohy VI a špecifické požiadavky členského štátu.

Systém environmentálneho manažérstva je založený na cykle „plánuj, rob, kontroluj, konaj“. Z toho vyplýva, že ak má podnik zavedený systém environmentálneho manažérstva, ktorý zahŕňa energetický audit v súlade s prílohou VI, vykonáva proces neustáleho zlepšovania na zvýšenie svojej energetickej efektívnosti a považuje sa za podnik spĺňajúci požiadavky článku 11 ods. 1 alebo článku 11 ods. 2 Tento podnik je preto oslobodený od požiadaviek uvedených článkov.

11. **POŽIADAVKY NA VYKAZOVANIE**

11.1. **Aktualizácia integrovaných národných energetických a klimatických plánov**

V súlade s článkom 14 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 ([26]) musia členské štáty do 30. júna 2024 a následne do 1. januára 2034 a potom každých desať rokov predložiť aktualizáciu svojich posledných oznámených integrovaných **národných energetických a klimatických plánov**. V článku 14 ods. 1 sa od členských štátov vyžaduje, aby poskytli aktualizovaný návrh národného energetického a klimatického plánu vždy rok pred termínom predloženia podľa článku 14 ods. 2

V súlade s prílohou I k nariadeniu (EÚ) 2018/1999 by členské štáty pre rozmer energetickej efektívnosti mali okrem iného zahrnúť napríklad opatrenia na podporu energetických auditov a systémov energetického manažérstva v súlade s článkom 11 smernice (EÚ) 2023/1791 (nahrádzajúcim článok 8 smernice 2012/27/EÚ).

11.2. **Vykazovanie pokroku**

V článku 17 nariadenia (EÚ) 2018/1999 sa od členských štátov vyžaduje, aby sa vo svojich predkladaných národných energetických a klimatických **správach o pokroku** venovali všetkým piatim rozmerom energetickej únie, pričom jedným z nich je energetická efektívnosť.

V súlade s prílohou IX časťou 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999 sú členské štáty povinné nahlásiť počet energetických auditov vykonaných v roku X-3 a X-2 a okrem toho celkový odhadovaný počet spoločností na ich území, na ktoré sa vzťahuje článok 11 ods. 2 smernice (EÚ) 2023/1791 (nahrádzajúci článok 8 ods. 4 článku 8 smernice 2012/27/EÚ), a počet energetických auditov vykonaných v týchto podnikoch v roku X-3 a X-2.

Prvé národné energetické a klimatické správy o pokroku mali byť predložené 15. marca 2023, potom musia členské štáty podávať správy o pokroku každé dva roky.

([26]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).